

PŘEDMLUVA

Metodika *Děti s odlišným mateřským jazykem v mateřských školách* reaguje na situaci mateřských škol, kam přichází stále více dětí bez znalosti češtiny. Není-li dětem poskytována systematická podpora, často nezvládnou češtinu na dostačující úrovni a nastupují do ZŠ značně znevýhodněné, což je obrovský problém pro jejich další vzdělávání. Je tedy nezbytné se těmito dětem věnovat již v průběhu předškolních let. Pedagogové ovšem leckdy nemají jasnou představu o tom, jak s těmito dětmi pracovat, k tomuto tématu dosud nebyly k dispozici téměř žádné metodické materiály.

Autorky této metodiky nabízejí ucelený a praktický materiál, který může učitelům sloužit jako průvodce procesem začleňování těchto dětí.

Materiál je v souladu s RVP PV, pracuje s očekávanými výstupy vzdělávací oblasti Jazyk a řeč. Východiskem je stručný teoretický základ zaměřený mimo jiné na proces osvojování druhého jazyka. Další kapitoly jsou ryze praktické s nabídkou konkrétních tipů, postupů a materiálů. Publikace je členěná do dvou částí.

První část se věnuje jednotlivým fázím od příchodu dítěte do MŠ a jeho adaptaci, přes komunikaci s dítětem a jeho rodiči až k začlenění do kolektivu. Skvělou pomůckou jsou například komunikační kartičky či informační texty pro rodiče přeložené do různých jazyků.

Jazyková část metodiky poskytuje ucelený koncept podpory češtiny dětí v předškolním zařízení. Srozumitelně jsou zde uvedena doporučení pedagogům pro zapojení dětí do skupinových činností. Nabídnuty jsou možnosti pro systematickou individuální podporu i vedení kurzu češtiny pro skupinu dětí s odlišným mateřským jazykem. Metodika poskytuje rovněž konkrétní materiály využitelné v praxi.

Publikace *Děti s odlišným mateřským jazykem v mateřských školách* je detailně a srozumitelně zpracovaný materiál. Ohlasy z řad ředitelů a učitelů mateřských škol jsou velmi pozitivní, pedagogové mají možnost s autorkami o metodách dále diskutovat na seminářích společnosti META, o.p.s.

Prof. PaedDr. Radka Wildová, CSc.
prorektorka UK pro koncepci a kvalitu vzdělávací činnosti
(dříve děkanka pedagogické fakulty UK)

SLOVO ÚVODEM

Milé čtenářky, milí čtenáři,

předkládáme Vám publikaci určenou pedagogickým pracovníkům mateřských škol (MŠ), kteří se v praxi setkávají s dětmi s odlišným mateřským jazykem (OMJ) a mají před sebou nelehký úkol – pomoci jim začlenit se mezi vrstevníky.

Tato metodická příručka vychází z principů inkluze. Jednotlivé kapitoly se věnují české právní úpravě a podmínkám vzdělávání dětí s OMJ v ČR, počáteční adaptaci dítěte, jazykovému rozvoji, komunikaci, podpoře začleňování dítěte do kolektivu a dalším důležitým oblastem. Najdete zde praktické informace a osvědčené tipy z praxe pro usnadnění tohoto procesu jak dětem, tak i jejich rodičům a samotným učitelům¹.

V dnešním otevřeném světě je migrace běžným jevem. Lidé se přesouvají do jiných zemí z nejrůznějších důvodů, někdy je to jejich přání, jindy je k tomu spíše donutí podmínky v zemi původu. V České republice se jedná o poměrně novou problematiku, neboť naše hranice se více otevřely až po pádu železné opony v roce 1989. Od té doby začaly na všechny stupně školské soustavy stále častěji přicházet děti z nejrůznějších zemí světa, na což náš vzdělávací systém nebyl připraven. Systémová podpora pro MŠ byla navíc dlouho opomíjena. Pro pedagogy to nesporně představuje značnou zátěž, a proto se také v této publikaci snažíme hledat cesty, jak si co nejlépe poradit za stávajících podmínek.

Děti pocházející z odlišného kulturního a jazykového prostředí přirozeně potřebují naši podporu a specifický přístup odpovídající jejich potřebám. Tyto děti jsou při vstupu do české MŠ mnohdy poprvé odloučeny od rodičů, ocitají se v neznámém prostředí, kde najednou nikomu a ničemu nerozumí, a jsou zcela odkázané na pomoc učitelů. Máme velikou zodpovědnost za to, jak se bude dítě v MŠ cítit, rozvíjet a získávat potřebné kompetence pro život v naší zemi a jestli bude připraveno úspěšně zahájit povinnou školní docházku.

Situace všech členů rodiny bývá po příchodu do cizí země nesmírně těžká, zkusme si představit sebe na jejich místě. Většinou neznají jazyk ani kulturu, nevědí, jak to u nás chodí, a zpravidla řeší základní existenční otázky. Každodenní situace, ve kterých reagujeme podle navyklého vzorce často zcela automaticky, jsou pro ně najednou náročné a komplikované. Kde a co nakupovat, jak používat hromadné dopravní prostředky, jak telefonovat, komunikovat s úřady, zkrátka orientovat se v běžném životě. Český vzdělávací systém, zápis a docházka dítěte do předškolního zařízení v cizí zemi představují pro rodinu další neznámou. Zkušenosti u nás i v zahraničí ovšem ukazují, že podpora ze strany pedagogů mateřských

---

1 Z důvodu procentuálního zastoupení žen na pedagogických pozicích v MŠ se v některých částech metodiky objevuje také označení „učitelka“.

škol hraje nezastupitelnou roli v procesu integrace dítěte s OMJ i jeho rodiny. Není sporu o tom, že situace je velmi náročná i pro učitele. Každé dítě ve třídě je jedinečné, má specifické potřeby, rozdílnou úroveň dovedností a vyžaduje individuální přístup. Pokud ještě navíc několik dětí nerozumí tomu, co učitel říká, či rozumí jen částečně, je to zase o něco složitější. I proto je tak důležité tyto děti cíleně a systematicky podporovat, neboť je i v našem zájmu, aby se co nejrychleji naučily česky a úspěšně se začlenily do dětského kolektivu. Čas navíc, který jim budeme zpočátku věnovat, ušetří nám i samotným dětem spoustu času a energie v budoucnu. Práce s jazykově rozmanitou skupinou dětí klade zvláštní nároky na naše odborné znalosti a dovednosti, je náročná, ale představuje také příležitost k profesnímu růstu.

Tato problematika má zároveň mnohem větší přesah. Nejedná se zde „jen“ o podporu dětí s OMJ, ale o práci s celou třídou, dětmi, pedagogy i rodiči v MŠ. Zamysleme se nad tím, jak moc je důležitý vzájemný respekt, tolerance a vstřícnost na úrovni lidské, kulturní, náboženské, politické... Jak důležité je účelně komunikovat, mít pochopení pro druhého, respektovat odlišnost. Vyžaduje to určitý nadhled a schopnost oprostít se od vnímání svých názorů, myšlenek a zvyků jako těch nejlepších a jediných správných. Právě učitel je ten odborník, který má velkou možnost ovlivnit osobnost jednotlivých dětí a dát jim zásadní vklad do budoucna. Pojďme se tedy společně nad danou situací zamýšlet a hledat efektivní metody naší pedagogické práce.

Začleňování dětí s DMJ v MŠ

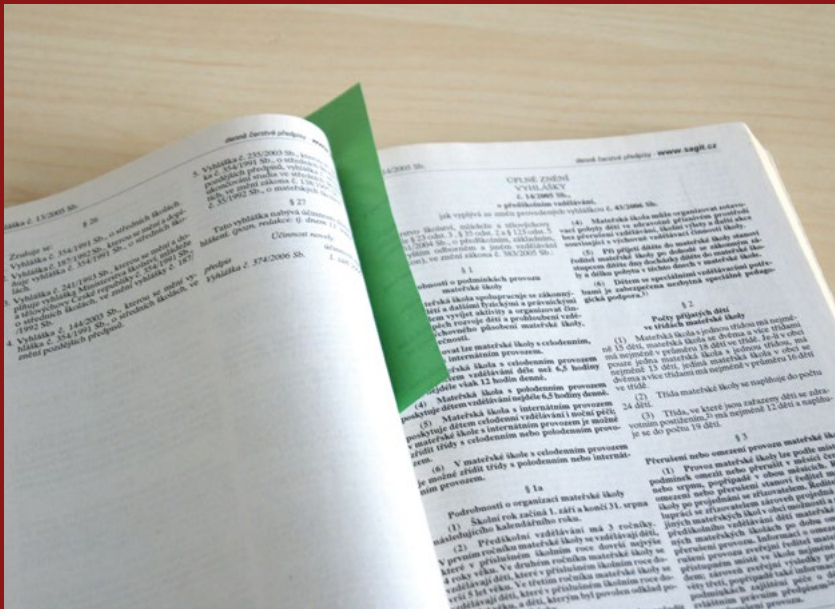
DÍTĚ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM – VYMEZENÍ POJMU

- ▶ „V současné literatuře i legislativě se setkáváme nejčastěji s pojmem dítě cizinec. Tento pojem vychází z právního postavení těchto dětí a jejich rodičů coby cizinců. V praxi se však můžeme setkat i s případy, kdy se s obdobnými problémy mohou potýkat děti ze smíšených manželství či děti imigrantů, kteří v České republice již získali občanství. V takovém případě se de facto nejedná o cizince. Z pedagogického hlediska je mnohem důležitější, že dané dítě nemluví a nerozumí česky, že má odlišný mateřský jazyk než ostatní děti. Specifikum odlišného jazyka je v mnoha případech více určující a limitující než cizinecký status. Pro potřeby toho textu jsme se tedy rozhodli pracovat s pojmem dítě s odlišným mateřským jazykem (OMJ), neboť je to právě odlišnost mateřského jazyka, která jejich začleňování nejvíce znesnadňuje.“ (Kol. autorů META, 2011, s. 11)
- ▶ „Děti s OMJ nejsou homogenní skupina, jejich potřeby jsou odlišné v každém věku i stupni jazykového rozvoje, a proto je důležité pracovat v úzké spolupráci s rodiči, vyměňovat si informace o všech stránkách rozvoje dítěte. Existují specifické dovednosti, které se dají naučit prostřednictvím jazykových vzorů a plánované podpory, přesto neexistuje žádné jednoduché či univerzální řešení, žádná „kouzelná“ cesta, jak podporovat děti s OMJ. To, co pomáhá vždy, je vstřícný postoj, inkluzivní přístup, porozumění, vědomí a přesvědčení, že dvoj-jazyčnost je výhodou, skutečně reflektivní přístup a víra, že opravdu každé dítě je důležité a stojí za to mu věnovat čas.“²

---

2 <http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/inkluzie-v-ms>

1.

Legislativní podmínky

Přítomnost dětí s OMJ v MŠ se postupně stává běžnou i v České republice. Za posledních 10 let se počet dětí cizinců v MŠ téměř zdvojnásobil – ve školním roce 2013/2014 jich docházelo do MŠ celkem 6 307 (1,73 % všech dětí). Nejčastěji pocházejí děti z Vietnamu (26,7 %), Ukrajiny (23,1 %) a dále Slovenska, Ruska, Mongolska, Moldavska, Bulharska, Polska, Číny, Rumunska a Německa³.

Docházka těchto dětí s sebou přinesla i nové organizační a pedagogické otázky, které se promítly i do zákonů a vyhlášek ukotvujících fungování předškolního vzdělávání.

ČESKÁ ŠKOLSKÁ LEGISLATIVA

- § Novelizovaný školský zákon 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- § Vyhláška 27/2016 Sb., resp. č. 147/2011 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- § Vyhláška č. 72/2005 Sb., resp. č. 116/2011 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- § Vyhláška č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky (§7: Přípravné třídy)

PRÁVO NA VZDĚLÁNÍ Z POHLEDU ŠKOLSKÉHO ZÁKONA (§ 20)

Děti, jejichž rodiče jsou občany členských států EU, mají přístup k předškolnímu vzdělávání za stejných podmínek jako děti české. U občanů ze **třetích zemí** (tj. nejsou členy EU) musí rodiče nejdéle v den nástupu dítěte do MŠ prokázat legálnost pobytu na území ČR.

Základní vzdělání je přístupné dětem cizinců za stejných podmínek jako dětem státních občanů ČR.

Školský zákon ukládá **rovný přístup při přijímání ke vzdělání**, škola proto musí zajistit dětem cizinců přístup k základnímu vzdělání za stejných podmínek jako občanům ČR. Není požadováno doložení oprávněnosti pobytu rodičů na území ČR. Povinná školní docházka se vztahuje na všechny děti cizinců pobývajících na území ČR déle než 90 dní.

---

3 Statistické ročenky školství – výkonové ukazatele, <http://toiler.uiv.cz/rocenka/rocenka.asp>

Povinný předškolní ročník v MŠ je součástí povinné školní docházky (v platnosti od září 2017).

PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY

Děti s OMJ mohou v posledním roce před nástupem do ZŠ docházet do přípravných tříd při ZŠ. Přípravné třídy jsou od září 2017 určeny pouze pro děti s odkladem, tedy bez přiznaného odkladu nemohou být děti přijaty. Docházka do přípravné třídy je bezplatná. O zařazení žáka do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce a na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Děti s OMJ patří do kategorie dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a tedy mohou ze zákona čerpat různá podpůrná opatření.

DĚTI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- § Školský zákon (§16) se věnuje vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a stanovuje, na jaký typ podpory mají tyto děti bezplatně nárok. Do této kategorie patří děti, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebují podpůrná opatření. Podpůrná opatření jsou úpravy ve vzdělávání odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte.
- § Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je dále vymezeno i v Rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání (RVP PV)⁴.

PODPŮRNÁ OPATŘENÍ

Novelizovaný školský zákon 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání spolu s **vyhláškou 27/2016 Sb.** o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, přináší důležité změny pro všechny děti, které potřebují podporu. Patří mezi ně také děti s odlišným mateřským jazykem.

Zákon vyjmenovává podpůrná opatření (dále PO), která jsou po doporučení ŠPZ nároková. Jsou upřesněna s ohledem na stupeň PO v příloze vyhlášky. Hovoříme o tzv. systému **5 stupňů podpůrných opatření**. Podpůrná opatření prvního

---

4 http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2009/12/RVP_PV-2004.pdf

stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ), od druhého stupně výš musí mít škola doporučení ŠPZ a souhlas rodičů.

Následujících řádky shrnují, do jakého stupně PO mohou být děti s OMJ zařazeny a na co mají nárok z našeho výkladu legislativy. Pro více informací zde: <http://www.inkluzivniskola.cz/content/podpora-vzdelavani-zomj-zmena-legislativy-2016>.

1. stupeň PO: děti s pokročilou úrovní češtiny, které potřebují podporu v hlubším jazykovém rozvoji. PO prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží při naplňování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech. Jedná se především o mírné úpravy režimu MŠ, metod a přístupů k dítěti, díky nimž lze dosáhnout zlepšení.

2. stupeň PO: děti s **nedostatečnou znalostí** českého jazyka, což vyžaduje individuální přístup ke vzdělávacím potřebám dítěte, úpravy v organizaci a zvolených metodách, ve stanovení specifických postupů i forem podpory a případně využití IVP.

Děti mají nárok například na:

- ▶ 4×15 minut týdně ČDJ (čeština jako druhý jazyk) - nejvýše 80 hodin. Po uplynutí jednoho roku mohou být děti znovu odeslány do ŠPZ, kde bude jejich stav přezkoumán a případně jim opět bude přiznána jazyková podpora 4×15 minut týdně v rozsahu 80 hodin.
- ▶ Individuální vzdělávací plán
- ▶ Úpravu obsahu vzdělávání
- ▶ Speciální pomůcky aj.

3. stupeň PO: děti s **neznalostí vyučovacího jazyka**, což vyžaduje znatelné úpravy v metodách práce, organizaci a průběhu vzdělávání a úpravě ŠVP. Rozsah těchto opatření zahrnuje zejména úpravy ve strategiích a postupech práce pedagoga.

Děti mají nárok například na:

- ▶ 4×15 minut týdně ČDJ, nejvýše 110 hodin. (Po uplynutí jednoho roku může ŠPZ v případě potřeby přiznat dané opatření znovu.)
- ▶ Individuální vzdělávací plán
- ▶ Speciální učebnice a pomůcky (materiály na rozvoj češtiny jako druhého jazyka)
- ▶ Služby asistenta pedagoga
- ▶ Podpora dalším pedagogickým pracovníkem v rozsahu 0,5 úvazku (např. specialista na výuku ČDJ)

4. a 5. stupeň PO: děti s OMJ v případě, že mají další, například zdravotní znevýhodnění.

POSTUP PRO REALIZACI 1. STUPNĚ PO:

Má-li dítě s OMJ velmi pokročilou úroveň češtiny

a nepotřebuje opatření vyššího stupně, může být zařazeno do prvního stupně podpory. To znamená, že dítěti pro jeho zapojení do činností a pro rozvoj češtiny postačí specifický přístup pedagoga a podpora v rámci běžného dne. Dítě pak není odesláno do ŠPZ a mateřská škola pro něj sestaví PLPP. V plánu pedagogické podpory bude popsáno, co může mateřská škola udělat pro dítě z vlastních sil (např. úprava organizace některých činností, využití speciálních a názorných pomůcek, zadávání odlišných úkolů se specifickým cílem pro dítě atd.). Takové případy jsou ale velmi ojedinelé. Drtivá většina dětí s OMJ spadá do druhého či vyššího stupně podpory. Více viz vyhláška 27/2005 Sb., § 10 Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně, odst. 1) – 3). Vyhlášku včetně příloh najdete ke stažení zde: <http://www.inkluzivniskola.cz/content/vyhlaska-272016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi-vzdelavacimi-potrebami-zaku-nadanych>.

Plán pedagogické podpory – PLPP

1. Škola zpracuje PLPP a stanoví datum vyhodnocení (např. do měsíce).
2. Pokud škola vyhodnotí, že PLPP, resp. podpora dítěte s OMJ v prvním stupni PO nestačí, doporučí rodičům objednání žáka do ŠPZ. Více viz vyhláška 27/2005 Sb., § 10 Postup školy při poskytování podpůrných opatření prvního stupně, odst. 5).

Legislativa předepisuje formulář, který je přílohou vyhlášky 27/2016 Sb. (vzor PLPP je ke stažení na <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=10466>).

Pro děti s OMJ je vhodné průběžně stanovovat a sledovat konkrétní cíle.

Většina dětí s OMJ v MŠ má však značné nedostatky v češtině a je okamžitě zřejmé, že dítě spadá do 2. či 3. stupně podpory (nedostatečně rozumí či nerozumí). Tyto děti jsou s rodiči ihned odesílány do ŠPZ. V takovém případě není vůbec třeba zpracovávat jim PLPP ani na dobu, než je jim na základě vyšetření stanoven vyšší stupeň podpory. Tento postup zmiňuje také Mgr. Anna Doubková a PaedDr. Karel Tomek ve 34. minutě videorozhovoru umístěném na RVP PV, kde probíhá diskuze ke tvorbě PLPP. Video naleznete pod tímto odkazem: <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=11994>.

Shrnutí: Většina dětí s OMJ spadá do druhého či třetího stupně podpory, PLPP se těmto dětem nevytváří, děti jsou odeslány do ŠPZ a jsou jim přiznána podpůrná opatření odpovídajícího stupně.

POSTUP PRO REALIZACI 2. – 5. STUPNĚ PO:

---

1. Mateřská škola odešle rodinu s dítětem do ŠPZ

Rodičům cizincům je třeba dobře vysvětlit, co je poradna a proč tam mají s dítětem jít. Tyto informace pro rodiče jsme sepsali a přeložili do různých jazyků! Příkladové jsou k dispozici v příspěvku *Návštěva ŠPZ* zde: www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/informace-pro-rodice-jazykove-verze.

Do textu je vhodné připsat adresu a kontakt na poradenské zařízení v dané městské části. Příslušné místo je v textu označeno. MŠ také může iniciativně kontaktovat přímo ŠPZ a pomoci tak zprostředkovat návštěvu rodičů v zařízení, či může pozvat pracovníky ŠPZ do MŠ, kde mohou být děti se souhlasem rodičů i vyšetřeny.

2. ŠPZ zařadí dítě do adekvátního stupně podpory, v daném stupni pak zvolí z nabídky vhodná podpůrná opatření. Žadoucí je komunikace ředitele MŠ se ŠPZ, aby bylo vybráno PO vhodné pro danou situaci, odpovídající složení dětí ve třídách i konkrétním možnostem MŠ.

ŠPZ napíše doporučení pro vzdělávání se **zvolenými PO pro MŠ a zprávou pro rodiče**.

3. Rodiče podepíší souhlas s uplatňováním podpůrných opatření pro své dítě.

4. Mateřská škola odešle zprávu ze ŠPZ na kraj a získá finanční náklady na úhradu realizace PO. Tato finanční úhrada je nároková a bude automaticky směřována do MŠ.

5. Mateřská škola zajistí ve stanovené lhůtě realizaci PO. Například:

- ▶ Najde a zaměstná asistenta pedagoga.
- ▶ Najde a zaměstná na částečný úvazek odborníka na češtinu jako druhý jazyk.
- ▶ Zajistí kurz češtiny z vlastních personálních zdrojů, tedy kurz češtiny povede v pracovní době pedagog z dané MŠ a dostane za tuto nadstandardní činnost finanční ohodnocení ve výši 0,05 platu (zhruba 250 Kč/hodinu). Nebo povede kurz češtiny za tuto odměnu externí lektor.
- ▶ Forma jazykové podpory 4×15 minut týdně není stanovena. Může být realizována například ve čtyřech jazykových chvilkách individuálně s jedním dítětem nebo v kurzu češtiny pro skupinu dětí dvakrát týdně po dobu 30 minut, či jinak.
- ▶ Zpracuje IVP. Individuální vzdělávací plán se dítěti zpracovává v případě, že ŠPZ toto podpůrné opatření zvolí jako vhodné. Na toto podpůrné opatření MŠ nečerpá finanční prostředky. IVP je jednak samotným podpůrným opatřením a zároveň slouží k naplánování dalších podpůrných opatření. Více ke tvorbě IPV se dozvíte v kapitole 8.4.

JAZYKOVÁ PŘÍPRAVA ŽÁKŮ CIZINCŮ

Kromě systému podpůrných opatření pro děti se **speciálními vzdělávacími potřebami** (§16) je možnost čerpání financí na **jazykovou přípravu cizinců** (§20), ovšem jen pro děti v předškolním roce MŠ. Tato možnost vyplývá ze zavedení povinného předškolního roku, který se stává součástí povinné školní docházky od roku 2017.

Je-li dítě cizí státní příslušník, má ze školského zákona nárok na jazykovou přípravu (§20, odst. 5 a 6). Pro tyto děti tedy škola hned po příchodu zajistí výuku češtiny jako druhého jazyka (dále jen ČDJ). Pokud si nejste jisti organizací výuky ČDJ, najdete zde: <http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/kurzy-cestiny-pro-cizince>.

Financování výuky ČDJ je možné několika způsoby. Např. zažádat si o rozvojové programy MŠMT, obrátit se můžete na kraj nebo na zřizovatele.

Více RP MŠMT zde: <http://www.inkluzivniskola.cz/organizace-integrace-cizincu/financovani-kurzu-cestiny>.

DALŠÍ MOŽNOSTI PODPORY

Podporu rovněž poskytují **neziskové organizace**, které nabízejí další vzdělávání pedagogů, metodickou podporu pro MŠ a individuální podporu dětí s OMJ. Dále organizují intenzivní jazykové kurzy během letních prázdnin zaměřené speciálně na vstup dítěte na ZŠ (pro předškolní děti i děti vstupující do vyšších ročníků ZŠ). Kurzy jsou zpravidla dotované z grantů, takže rodiče dětí nesou pouze část nákladů. V Praze i v dalších městech nabízí kurzy např. organizace META, o.p.s. nebo Centrum pro integraci cizinců Praha, dále je možné se s žádostí o informace obrátit na **Integrační centra** (www.integracnicentra.cz) v daném kraji.